

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום שלישי ט"ז תשרי תש"פ | דף היומי בבלי: מעילה כח.
דף היומי בהלכה: סימן תל"ו סעיף ב' עד סוף הסימן.
מוסר: שמירת הלשון - שער התבונה פרק ד' גם ירגיל' עד פרק ד' לך נא'
קנין חכמה הלימוד השבועי: חובת הלבבות שער התשובה פ"א עד פ"ה

הצצנו בפחד מחרכי הסוכה וראינו אותם ממש לידינו... | הסיפור שהסעיר את אוניברסיטת אודסה | 1740

כי יצפנני בסוכו

**"אנו רואים את הרשעים מתקרבים. פסיעותיהם
נשמעות קרובות יותר ויותר. אנו מציצים דרך חרכי
הסוכה ורואים אותם מסתובבים ממש לידינו, מבחינים
היטב במדי הצבא שלהם. אבל, הפלא ופלא...**

נס מופלא וקידוש ה' במעבה היער - עדות אישית

"בצר לי פניתי אל ה' ואמרתי לו: 'אבא, אם רצונך שנתגלה על ידי הצוררים ונהרג, הריני מוכן ומזומן לכך. אולם מבקש אני שזה לא יתרחש כאן בסוכה, כי מה גדול יהיה קידוש השם כשאוכל לבשר לאחיי שניצלתי ממוות בזכות מצות סוכה, ויראו האינם מאמינים וייוכחו גם הם, כי שומר מצוה לא ידע דבר רע. לא למעני ה', אמרתי, כי אם למענך עשה, שיתקדש שמך ברבים.

"אחר מכן אמרתי תהלים בדבקות, וגם הזכרתי את שמות הדורות שלפנינו עד הבעל שם טוב, כמקובל אצלנו שהוא סגולה לשמירה.

"והנה רואים אנו במו עינינו את הרשעים מתקרבים אלינו. פסיעותיהם הגסות נשמעות קרובות יותר ויותר, מרטיטות את הלב. הנה הם מגיעים, אולם עוברים הם ליד הסוכה הלוחך ושוב שלוש פעמים, ואינם רואים כלום. כאילו הוכו בסנוורים. אנו מציצים דרך חרכי הסוכה ורואים אותם מסתובבים ממש לידינו, מבחינים היטב במדי הצבא שעליהם, אבל הם אינם רואים את הסוכה!

"פתאום הצביע אחד הרשעים לעבר חברו, כאומר שמבחינ

בספר 'בית אהרן' מספר הרב שלמה זלמן הוראוויץ ז"ל על נס מופלא שאירע עמו בחג הסוכות בימי השואה.

"באחת התקופות שהיתי יחד עם פרטיזנים יהודים שומרי מצוות ומעט חילוניים. יום אחד כאשר סוף סוף העזתי לצאת ממקום מסתורי בבור תחתיות לשאוף אוויר צח בין עצי היער, היה זה בחג הסוכות. בטיולי מצאתי מקום קרחת באמצע היער, לקחתי 'כיסויים' שהפרטיזנים גנבו מהגרמנים והתגלגלו לידינו, והקמת את דפנות הסוכה, אחר כך סיככתיה כהלכה בענפי עצים שהיו לנו לרוב.

"החילוניים שבינינו כעסו, בטענם שעל ידי הסוכה מעמיד אני את כולם בסכנה, אולם לא הסכמתי לוותר. עמדתי על דעתי כי אדרבה, בזכות מצוות הסוכה נזכה לשמירה. ואכן, הסוכה נשארה עומדת על תילה.

לאחר מספר ימים, לפתע פתאום קול רגלי הקלגסים הארורים הגיע לאוזנינו. כל היהודים מיהרו להימלט למקומות מסתורים, לא כן אנחנו, שה'בונקר' שלנו מצוי היה מעט רחוק, ובהליכה לשם באותו זמן הייתה סכנה גדולה. החלטתי אפוא שנשאר בתוך הסוכה ונשליך על ה' יהבנו.

הוא שם באיזה מקום מסתור. ומיד הסתלקו ונעלמו מהמקום. נשמנו לרווחה בתודה לה' שהוציאנו ממוות לחיים. "אחרי כן תמהו כל המסתתרים היכן שהינו בזמן חיפוש הקלגסים. בשומעם כי היינו בסוכה, תמהו כולם והודו בפה מלא

שאירע לנו נס. אף האפיקורסים שבהם הודו כי יד' עשתה זאת, והתקדש שמו יתברך בקרב עמו מאוד ונתקיים בנו הכתוב 'כי יצפנני בסכה ביום רעה'".
(המבשר תורני גיליון חג הסוכות תשע"ה, מתוך מאמרו של הרב בנימין כהן)

עניינא דיומא

האם יש 'פטנט' כיצד לקיים מצות סוכה גם בעת ירידת גשמים? ומה הורה החזו"א כשראה קטן שזורק ענפים על סוכתו כדי לסככה?

נידונים הלכתיים שהובאו ב'ביאורים ומוספים' משנה ברורה מהדורת 'דרשו'

הרב בנימין בירצווייג שליט"א

האם יש 'פטנט' לקיים מצות סוכה גם בעת ירידת גשמים?

ישנן שתי אפשרויות למנוע כניסת מי גשמים לתוך הסוכה, אחת מהן פוסלת את הסוכה לכתחילה, ואחת מהן, יש שהכשירו על ידה ישיבה בסוכה בעת ירידת הגשמים:

א. אם אדם עושה סכך עבה מאד המורכב משכבות רבות, כדי שגם אם ירד גשם, הוא לא יחדור לסוכה, ובכך יוכל לקיים מצות סוכה גם בעת ירידת גשמים, כתב המשנ"ב (סימן תרלא ס"ק ו) שסוכה זו פסולה לכתחילה, משום שהיא נראית כבית, ויש בזה גזירת בית.

ב. ישנם כאלו שמצאו 'פטנט' מעניין למנוע ירידת הגשמים לתוך הסוכה, שעושים שתי שכבות של חצאי קנים העשויים כמרזב, ומורכבים זה על גבי זה, באופן שפני הקנים התחתונים כלפי מעלה, וכנגד האויר שביניהם מונחים על גביהם חצאי קנים שפניהם כלפי מטה, ובשעה שיורד גשם, המים יורדים על הקנים העליונים, ומשם זורמים לקנים התחתונים העשויים כמרזב, ומשם אל מחוץ לסוכה, ויוצא שאדם יוכל לשבת בסוכה בעת ירידת הגשמים ולא יכנס גשם לסוכה ויוכל לקיים מצוה סוכה בהידור.

דעת הגר"ש אלישיב (קובץ תשובות ח"א סימן סא) שהסוכה כשרה, ומשום שיסוד הפסול של סוכה שאין גשמים יורדים לתוכה [לדעת ר"ת] הוא משום שבכך שמוגנת הסוכה בסכך עבה שמונע ירידת גשם לתוך הסוכה, נחשבת הסוכה כבית ופסולה, אבל בסכך כזה העשוי משתי שכבות שיש ביניהם רווח ואף אפשר לראות דרכם את הכוכבים, רק שיש פטנט המונע מהגשם להיכנס לסוכה, זה אינו נראה כבית, אלא כסכך, ולכן מותר ואף חובה לשבת בסוכה גם בעת ירידת הגשמים, ולברך ברכת לישב בסוכה. וכן דעת הגר"ז אויערבך (הליכות שלמה סוכות פ"ח ס"ו) והגר"ח קנייבסקי (קובץ יד הרש"ז עמוד נא). אכן, דעת הגר"ש וואזנר (שבט הלוי ח"ו סימן ס אות א) שאף אם להלכה הסוכה כשרה, מ"מ אין לכתחילה לייצר סכך כזה ולהתחכם לעשות דבר

נגד הצורה הפשוטה של מצות סוכה.

מצאנו דעות שחלקו על היתר זה, דעת הגר"י וייס (מנחת יצחק מובא בשו"ת קנה בשם ח"ב סימן כו-כז) שנראים הדברים שסוכה זו פסולה, וכן היא דעת הגר"מ ברנסדורפר (שם). וכן דעת הגר"נ קרליץ (חוט שני סוכות פ"ו ס"ק ג), שיתכן שסוכה זו פסולה, כיון שסכך זה מונע את כניסת הגשמים בקביעות ודומה לסוכת קבע.

מה הורה החזו"א כשראה שקטן זורק ענפים על סוכתו כדי לסככה?

חידוש דין התחדש בהלכות עשיית סוכה, שאין צריך לעשות הסוכה לשם מצות חג סוכות, אבל צריך שתעשה הסוכה לשם סוכה והיינו שתיעשה לשם צל שתחתיה, ולא לשם צניעות וכדו'. ומטעם זה הותר לצאת ידי חובת סוכה בסוכת שעשאה גוי או אשה או סוכה של רועים או שומרי שדות, שכל סוכות אלו אף שלא נעשו לשם מצוה, אם נעשו לשם צל שתחתיה, כשרות לצאת בהן ידי חובת מצות סוכה.

וכיון שעיקר מצות סוכה זה הסכך שעליה, א"כ יוצאת הלכה מעניינת ומעשית, שמותר לבן קטן פחות מ"ג שנים, הרוצה לעזור לאביו בבניית הסוכה, להניח הסכך על הסוכה.

אכן, לכתחילה כבר כתב המשנ"ב בהלכות לולב (סימן תרמט ס"ק יד, ובשעה"צ ס"ק טו) שאף שמותר לאגוד הלולב ע"י גוי או אשה או קטן, מ"מ לכתחילה טוב להיזהר שיאגדנו מי שהוא בר חיוב. ודין זה כתב הביה"ל גם לגבי עשיית סוכה, בהלכות ציצית (סימן יד סעיף א ביה"ל ד"ה להצריך, ובמשנ"ב ס"ק ד) שאף שמן הדין יכול הקטן שהוא לא בר חיוב, לעשות הסוכה או הציצית, אבל ראוי ומן הנכון לעשותם על ידי בן י"ג שהוא בר חיוב.

וכן הורה החזו"א (חוט שני סוכות עמוד רא), שאף שאין כוונה לקטן, מכל מקום מעשה יש לו, וכאן הרי ניכר מתוך מעשיו שעושה הסכך לשם צל, ולכן מסתבר שקטן כשר לסכך את הסוכה, ומ"מ כשאפשר לתקן על ידי הנחת הגדול, ראוי לתקן.

ולתלות פירות ערלה לנוי סוכה, כתב הגר"ש קמינצקי (קובץ הלכות סוכה פי"ב ס"כ) שמותר, ואינו נחשב שנהנה מפירות ערלה, שהם איסורי הנאה, מפני שהנאתו מהפירות התלויין בסוכה, אינם מעצם הפירות אלא ממראיהן, והנאה ממראה הפירות, אינה נחשבת כהנאה, ואין על מראה איסור הנאה [וראה עוד בספר משפטי ארץ עמוד 80 שהביא שיש אוסרים].

נורות הנכבות ונדלקות [שנעשו עבור הנכרים ליום אידם] **האם מותר לתלות בסוכה לנוי?**

יש הנוהגים לתלות בסוכתם לנוי סוכה, נורות הנכבות ונדלקות לסירוגין, שבמקורם נעשו עבור קישוטי העצים ביום אידם של הנכרים, וכיון שכן יש להסתפק האם מותר או ראוי לשים בסוכה לנוי של דבר מצוה, דבר שנעשה לשם עבודה זרה ומשתמשים בו כקישוט של עבודה זרה רח"ל?

בשו"ת שבט הלוי (ח"ב סימן נז) כתב, שמותר להשתמש בהם לנוי סוכה, כיון שהם לא היו בבית העבודה זרה, וגם בתי החרושת עצמם עושים לשם כל דבר, ומה גם כיון שזה נעשה על ידי מכונות ולא על ידי אדם כך שלא היתה כאן מחשבה בעשיה לשם עבודה זרה. ודעת הגר"ש אלישיב (אשרי האיש ח"ג פכ"ד אות כט) שמן הדין מותר הדבר, אלא שמכוער לתלות בסוכה דבר שנעשה עבור עבודה זרה.

*נדונים הלכתיים אלו נכתבו על מנת לעורר לב הלומדים, ולהלכה יש לעיין במקורות. והובאו בביאורים ומוספים משנה ברורה מהדורת 'דרשו'.

לשליחת תגובות לכותב הטור, כתבו ל: bdirshu@neto.net.il

ומעשה שאירע אצל החזו"א, שבעת סיכוך סוכתו, זרק קטן פחות מי"ג שנים כמה ענפים על סוכתו, והסתפק החזו"א בדבר, והגביהו את הסכך והחזירוהו (אורחות רבינו ח"ב עמוד רכ).

האם מותר לתלות פירות שביעית לנוי סוכה? ומה הדין בפירות ערלה?

כתב השל"ה (הובא במשנ"ב סימן תרלח ס"ק יא) שראוי ליפות את הסוכה בקרמין וסדינים, ולתלות בה פירות חשובים. עכשיו שאנו עומדים בסיומה של שנת השבע שנת השמיטה, מתעוררת שאלה מעניינת, האם מותר לתלות בסוכה פירות שיש בהן קדושת שביעית, שהרי על ידי כך ייאסרו הפירות לאכילה למשך שבעת ימי החג, כיון שהם נאסרים כנוי סוכה ומוקצים למצוותם, וא"כ נעשה כאן לכאורה הפסד לפירות שביעית לשבעה ימים אלו?

הגרש"ז אויערבך (הליכות שלמה פ"ז סכ"ג) כתב שאף שנאסרים הם לאכילה לשבעת ימי החג, מכל מקום כיון שלאחר ימי החג יחזרו להתירם, כבר לא נחשבים הימים שהם נאסרים לאכילה כהפסד לפירות, ולכן מותר לתלותם בסוכה. וכן דעת הגר"ש אלישיב (משפטי ארץ שביעית פכ"ד הערה 2, אשרי האיש ח"ג פכ"ד אות לה) שאם ידוע שלא יתקלקלו כלל בימי החג, ויהיו ראויים לאכילה לאחר החג, מותר לתלותם.

ויש שרצו להתיר לתלותם, אף אם יש חשש שיתקלקלו בימי החג, כיון שזה לא הפסד ודאי, וגם מטעם שאינו אלא גרמא, אכן בשו"ת מנחת יצחק (ח"י סימן קיט) כתב שאף שיש לצדד להקל מטעמים אלו, מכל מקום למעשה אין להקל כיון שכמה פוסקים החמירו בדין גרם הפסד בפירות שביעית.

סגולות וישועות

ישנה סגולה לומר 72 פעם "הודו לה' כי טוב כי לעולם חסדו", ונכל פעם לכוון על חסד אחר, ולאחר מכן לבקש משהו - וזוכים לקבל. אינני יודע את המקור לסגולה זו, אבל עצם היסוד ברור, ההודאה מזכה את האדם לקבל עוד

וגם: האם ניתן לברך ברכת הנהנין לפני ששומעים מוזיקה? | הגאון הרב אשר דרוק, על סגולת השמחה וההודיה בחג הסוכות

בזמן האסיף, כשמגיע כל השפע, אומרת התורה: קחו את האסיף והיכנסו איתו לסוכה. עלינו לקחת את האסיף ולרוץ עמו לסוכה - לראות מי נתן לנו את כל אלה ולשמוח בו, "שוש איש בה" תגל נפשי באלוקי". כשאנו מדברים כיום על אסיף, אין הכוונה לפשוטם של דברים. אין בינינו הרבה חקלאים, ואיננו עסוקים באיסוף התבואה מהשדות. בזמננו יש לזה מובן אחר- האסיף שלנו הוא הבנים והבנות שלנו, הנכדים, וכל השפע שהקב"ה נותן לנו.

חג האסיף - מובא בראשונים, שזמן זה נקבע לחג משום היותו זמן האסיף. בתקופה זו הכניסו למחסנים יבול, שממנו התפרנסו בכל השנה כולה. במושגים שלנו ניתן להגדיר זאת כמשכורת שנתית- פעם בשנה מקבלים משכורת עבור כל השנה.

היות ומצד טבע הדברים זהו זמן שמשמח את האדם בגלל השפע והמחסנים המלאים, קבעו שיהיה חג לה' בזמן האסיף. התורה דאגה לכלל ישראל שלא ישכחו את בוראם ולא יתגשמו - "השמר לך פן תשכח את ה'" (דברים ו, יב), לכן, בכל שנה

חז"ל מפרשים, שאסיף הוא דבר נוסף - הכפרה והאהבה של יום הכיפורים. זה עתה לקח אותנו הקב"ה וטיהר את נפשותינו. הוא ברא אותנו בריות חדשות בראש השנה, ורחץ אותנו מטומאת חטאינו ביום הכיפורים. אילו היו לנו עיניים לראות את ההשוואה בין 'לפני' ו'אחרי', היינו יודעים להכיר ולהודות בחסדי ה' העצומים עלינו. כל אחד צריך להתבונן ב"אסיף" שלו, ולהודות עליו לפני ה' שבעה ימים בשמחה ובטוב לבב.

ה"אסיף" שלנו כולל דברים פשוטים, שכולנו יודעים, רק שעד עצם היום הזה לא חשבנו עליהם כל כך. האם יודעים אתם כמה דפיקות לב יש ביום? מרבית בני האדם אינם יודעים, אבל בכל יום יש מאה וחמש עשרה אלף דפיקות. לפי זה כמה יש בחודש? - שלשה מיליון ארבע מאות וחמישים אלף. וכמה בשנה? - ארבעים ואחד מיליון וארבע מאות אלף! חז"ל אומרים: "כל הנשמה תהלל ק-ה" - על כל נשימה ונשימה תהלל ק-ה, כמה זמן ייקח לנו לומר עשרות מיליוני פעמים 'תודה'? וזה רק על שנה, ואנחנו לא רק בני שנה.... ובכלל, מה עם כל בני הבית? נסו לעשות חשבון, כמה אתם במשפחה בלי עין הרע, ותכפילו את המספר בבני הבית. האם תדעו היכן לשים את הפסיק במחשבון?!... חשבתם פעם כמה שווה לב? בארצות הברית משתילים לב בעלות של מיליון דולר. ניסיתי לברר כמה שווה לב אורגנילי, אבל לא הצלחתי. אין לזה מחיר! מיליון דולר הוא ודאי שווה.

כמה שנים הריאות שלך עובדות? זוהי מכונה שעובדת יום יום, ואף פעם לא היתה בה שביתה! פלאי פלאים! דברתי פעם עם אדם שהיתה לו בעיה קטנה בריאות. רק לראות אותו עולה שלש מדרגות, היה ספר שלם של מוסר. ואנחנו? עולים ויורדים בלי שום בעיה. הריאות עובדות מצוין. איך הכליות שלכם? שמעתם על דיאליזה פעם? אולי כדאי ללכת פעם לראות איך נראים אנשים שמתחברים לזה. ה"אשר יצר" שלנו יהיה אחר לגמרי.

איך המעייים שלכם? הכל בסדר? מה עם הכבד? כיס המרה? הלבלב? אני לא ממש רופא, שידע לומר איך כל דבר עובד בפנים, אבל אני יודע שזה פלאי פלאים! תראו לי עוד מכונה אחת בעולם, משוכללת וחדשה ככל שתהיה, שתהיה מסוגלת לעבוד עשרים וארבע שעות ביממה במשך שנים ארוכות בלי להתקלקל. שמעתי רב צדיק שתיאר פעם את ברכת "אשר יצר": תארו לכם שהפרופסור הגדול ביותר בעולם עושה לנו ניתוח מסובך ממש, בחינם, בלי אשפוז, בלי הרדמה, בלי כאבים ובלי החלמה. האם יתכן דבר כזה?

ובכן, שום פרט מן הפרטים הללו אינו יכול להיות. הדבר שפרופסורים גדולים יודעים לעשות הכי טוב זה לקחת כסף, והרבה. עוד לפני שהם פוגשים אותך, אתה צריך לסדר במזכירות את הפרוצדורה הכספית. ללא הרדמה וללא כאבים - זו הרי סתירה מינייה וביה. מישוהו מוכן לעבור טיפול שיניים ללא הרדמה? לא ניתוח, רק טיפול שיניים? הרי הכאבים נוראים, בלתי נסבלים. והנה, הפרופסור הגדול ביותר בעולם - בורא כל העולמים, יתברך שמו לעד ולנצח נצחים, עושה לנו ניתוח כמה פעמים שצריך ביום,

בלי אשפוז ובלי הרדמה, בלי כאבים, בלי החלמה ובלי תשלום!

רק תאמר 'תודה רבה'!

רבי ירוחם מיר זצ"ל, המשגיח הקדוש, אמר לבחורים: "אילו היה בחור יודע מה נעשה בגוף שלו מאז שהוא אוכל, עד שהאוכל מתפרק לכלי הדם, וכל חלק ממנו מגיע למקומו, והפסולת נפרדת מן הגוף - היה צריך לשלוח מברק הביתה: 'אבא, אמא, הכל עבר בשלום!' כמו אחרי ניתוח רציני".

תארו לכם שמגיעים הביתה בליל שבת, ותוך כדי ששרים 'שלום עליכם' שמים לב שאין בבית כסאות. בשכונות רגילות אין בזה כל כך בעיה - דופקים אצל שכן ומבקשים כמה כסאות, אבל נניח שנמצאים בקצה העולם, ולא שייך לבקש דבר כזה, מה עושים? אבא עומד מצד אחד ואוכל בעמידה את המרק אמא עומדת מן הצד השני ואוכלת, וכל הילדים עומדים מהצדדים ומנסים לאכול. אחר כך שרים זמירות כמו טיש חסידי, ומנסים לשמור על מצב רוח טוב. לא כל כך מהר ישכחו הילדים את שולחן השבת הזה...

האם עלה בדעתנו פעם אחת בחיים להודות להקב"ה שיש בבית כסאות, וכל המשפחה יכולה לשבת יחד סביב שולחן? ומה היה קורה אם היו כסאות, אבל לא היה שולחן? כל הסלטים על הרצפה, הדגים, המרק, הבשר... תוהו ובוהו... חשבנו פעם להודות לה' שיש בבית שולחן? ה"יסוד ושורש העבודה" כותב בצוואתו, שבכל יום היה מודה לקב"ה על כל דבר שהיה לו. הוא כותב את הנוסח שנהג לומר: 'יוצרי ובוראי יתברך שמך, אני נותן לך שבח והודיה שנתת לי דבר פלוני'. הוא אמר זאת על כל דבר ודבר שהיה לו בחייו! והוסיף ובאר שכתב זאת משום שאינו רוצה שאחרי שילך מן העולם תפסק עבודת ה' הזו.

אם אדם לא מוצא היכן מודים בנוסח התפילה על ענין מסוים, יודה עליו במילים שלו.

בהלכות ברכות (י, כו) כותב הרמב"ם: "כללו של דבר לעולם יצעק אדם על העתיד לבוא, ויבקש רחמים, ויתן הודיה על מה שעבר, ויודה וישבח כפי כוחו, וכל המרבה להודות את ה' ולשבחו תמיד הרי זה משובח". נמצא לנו פינה, נסגור את הדלת, ונאמר: 'ריבונו של עולם, יישר כח, אני ממש מודה לך. נתת לי ידיים!'. בספרים כתוב שישנן הנאות שלא תיקנו עליהן ברכה, כמו הנאת הרחיצה. אבל למה להנות מן העולם הזה בלי ברכה? אפשר לקחת משקה, ועדיף משקה מתוק [ולא מים, כי כשלא צמאים זה חשש של ברכה לבטלה], לברך 'שהכל' ולכוון גם על הנאת הרחיצה. אפשר לכוון באותה הזדמנות גם על הברז, המקלחת, המים החמים והזרם הנוח.

אפשר לברך גם כששומעים מוזיקה. לפני ההדלקה אפשר לקחת משקה, לברך שהכל, ולכוון גם על המוזיקה שממנה עומדים ליהנות. יש אנשים שכל חייהם התהפכו כתוצאה מאמירת תודה על כל הפרטים הללו! אמרתי את הדברים הללו בתלמוד תורה מסוים בירושלים. אחרי חצי שנה פגש אותי המנהל ואמר לי: "מה אומר לך, נעשיתי אדם אחר בעקבות הדרשה שלך. בתחילה

אם רק נתבונן קמעה, נגלה שאין מספר לטובות שעושה לנו הקב"ה! רוצים סגולה לפרנסה? סגולה אמיתית מהראשונים ולא דבר מפוקפק? - אמרו תודה לקב"ה! ברכו ברכת המזון בכוונה. ובאמת, לא מספיק לומר רק את נוסח הברכה שנקבע לנו, אלא צריך גם הודיה אישית. צריך למצוא זמן להיכנס לחדר ולעמוד להודות לקב"ה על כל חסדיו. להודות על העיניים, להודות על השיניים, לא חסר על מה להודות. רק נתחיל ונראה שאיננו גומרים.

ישנה סגולה לומר שבעים ושתיים פעמים "הודו לה' כי טוב כי לעולם חסדו", ובכל פעם לכוון על חסד אחר, ולאחר מכן לבקש משהו - וזוכים לקבל. אינני יודע את המקור לסגולה זו, אבל עצם היסוד ברור. ההודאה מזכה את האדם לקבל עוד. סיפר משהו שישב עם בני המשפחה שלו כדי לעשות את הסגולה הזו. בתחילה אמרו: איך נמצא שבעים ושתיים דברים לכוון עליהם? אבל אחרי שסיימו הם אמרו: שבעים ושתיים זה קצת. בקלות אפשר להגיע ליותר מזה!...

בחג הסוכות, כשנעשה "באספך מגרנך ומיקבך", על כל אחד ואחד לקחת את האסיף שיש לו כולל כפרת יום הכיפורים, ולהודות עליו. הצד החומרי של העולם הזה הוא הבל הבלים, העולם הזה הוא דירת עראי, אבל על כל מה שקיבלנו אנו מודים, וממילא ישנה שמחה גדולה - אנחנו שמחים בידענו מי משגיח עלינו, מי משפיע עלינו ומי אוהב אותנו כל כך.

נזכור להודות, נזכור שכשם שאדם מברך לקדוש ברוך הוא, כך הקדוש ברוך הוא מברך אותנו! הקב"ה יזכה את כולנו לברך, לשבח ולהודות לו תמיד, וכל המרבה להודות את ה' תמיד הרי זה משובח.

(קטעי מאמר מתוך הספר 'דורש טוב' - סוכות)

אשתי חשבה שמשהו איתי לא בסדר. נעמדתי ליד כל מדף ספרים והתחלתי להודות בנוסח של 'יסוד ושורש העבודה': 'יוצרי ובוראי יתברך שמך, אני נותן לך שבח והודאה על המדף העליון. אם הספרים היו מונחים לי בבלגן על הרצפה, הייתי מתעצבן בכל יום מחדש'... כשראתה אשתי שאני עושה את זה על כל דבר, גם היא למדה ממני והתחילה להודות. שנינו נהיינו זוג בעלי תשובה לענין ההודיה".

והוא המשיך וסיפר: "בליל שבת אחד חזרתי הביתה מדוכדך. בבית הכנסת שלנו פרצה מחלוקת בענין מסוים, ואמרתי משהו שלא הייתי רוצה לומר. אם לא די בכך, פתאום גילינו את הקטנה, בת שנה וחצי, מרוחה ב'חריין' מכף רגל ועד ראש. בדרך כלל הייתי מתפרץ במצב כזה, אבל בעקבות החיים החדשים שלי, היודע אתה מה עשיתי? הרמתי את הילדה גבוה, ואמרתי: 'יוצרי ובוראי, יתברך שמך, אני נותן לך שבח והודיה שנתת לי את היצורה הזאת, שהיא מסתובבת פה בבית בריאה ושלמה בכל איבריה ובכל גידיה. הרבה אנשים היו מוכנים לקבל ילדה בריאה בת שנה וחצי עם חריין על בגדי השבת שלה!..."

סיפר לי אדם שחברו הבריא בניסי ניסים לאחר מחלה קשה. נזק אחד נשאר לו - הוא איבד את חוש הטעם. הוא טועם בכל דבר טעם עפר. והנה בברכת המזון מודים על עצם ההזנה, אבל היכן אומרים תודה מיוחדת על הטעם של המזון?

היכן ישנה הודאה על הצבע של האוכל? תארו לעצמכם שכל האוכל על השולחן היה בצבע שחור: מלפפון שחור, עגבניה שחורה, דג שחור, חלה שחורה, והכל באותה צורה. הקב"ה ברא עולם מלא צבעים ומלא צורות - היכן מודים לו על כל זה? "הזן את העולם כולו בטובו בחן בחסד וברחמים" - איזה חן! איזה יופי!

וקרבתנו מלכנו לעבודתך

היתה זו דילמה עצומה, אולם הסטודנט לא התלבט לרגע. בו במקום הודיע כי אינו נבחן בשבת, למרות שבכך הוא מוריד לטמיון עמל מפרך של שנים... לא עברו אלא שבועיים, והוא נקרא לחדרו של דיקן האוניברסיטה

סיפור אחד מגני רבים על מהפכת הקירוב המתחוללת בזכות 'הדף היומי בהלכה'

התעניין ביהדות ולכן אף לא חשב להיכנס לאחד מארגוני הקירוב או להשתתף בסמינר לחוזרים בתשובה. אבל כשפנו אליו מארגון 'דרשו' והציעו לו ללמוד 'דף יומי בהלכה', שהוא לימוד ההלכות הנהוגות באורח החיים היהודי דבר יום ביומו בצורה מעניינת, הוא לא חשב שמדובר במשהו שיקבע לו את אורחותיו. ואם לשמוע מעט הלכות, ועוד בצורה מעניינת, מדוע לא? וכך למחרת היום הוא מצא עצמו עם עוד כמה צעירים

הרב נח פאליי שליט"א, רכז לימוד 'הדף היומי בהלכה' באודסה, סיפר בשיחה עם 'יתד נאמן' (סוכות תשע"ז) סיפור נפלא על סטודנט ששב ליהדותו בעקבות השתתפות בשיעורי 'הדף היומי בהלכה'.

הסטודנט, שהיה רחוק מחיי תורה ומצוות עוד מזמן קטנותו, הגיע לאודסה למרות ריחוקה הגיאוגרפי, כדי ללמוד מקצוע נחשק שקל יותר ללמוד ולהשתלם בו במקום זה. הוא מעולם לא

יהודים בני המקום בשיעור ללימוד 'הדף היומי בהלכה', שם החל לשמוע את השיעור הקבוע מפי מגיד השיעור, שהביא בפניהם את ההלכות במסגרת הלימוד בתוספת ביאורים ומעשיות כיד ד' הטובה עליו.

בשל חשיבות העניין של שמירת השבת, החליט מגיד השיעור כי יתחיל ללמוד עם הצעירים הלכות שבת לפי סדר קבוע מבלי להכניס דבר מלבד לימוד ההלכה. ואכן הבחור נהנה מהשיעורים, ולמרות עול הלימודים העמוס בחשבונאות ומתמטיקה, השתדל שלא לוותר עליהם, ובשל כך ההלכה החלה לחדור אף למוחו ולליבו, ובמהלך הזמן החליט לנסות ולשמור שבת ככל הניתן. למרות שלא הקפיד על קלה כבחמורה, אבל בהיכרותו עם ההלכות ידע כבר לסווג מה הן ההלכות העיקריות הנוגעות לעבירות מן התורה, שעליהן החל לתת דעתו לנסות להקפיד בהן, וכך אט אט החל יותר ויותר לשמור את השבת במידת הניתן.

לא עברו אלא מספר חודשים והגיע מועד המבחן המכריע לקבלת התואר שלשמו הגיע לאודסה, ועבורו השקיע שנים רבות של לימוד אינטנסיבי ועקבי. בשל רצונו להשתלם יותר ולשלוט היטב בחומר, הוא דחה את האפשרות והחליט להיבחן במועד ב'. כעבור חודש כשנקבע המבחן למועד ב', חשכו עיניו: התברר כי המבחן נקבע ליום שבת קודש, והוא, ששומר על מצוות השבת לכל הפחות ברובן הגדול, לא יוכל לנסוע לאוניברסיטה ולמלא את המבחן בכתיבה האסורה בשבת.

הוא פנה למורים, ומשם הועבר למנהל היחידה, עד שהגיע למנהל הראשי בקמפוס והתחנן בפניו שבשל מצפונו היהודי לא יוכל להיבחן בשבת, ומבקש הוא בכל מחיר לקבל דחיה ליום למחרת או ליום קודם לכן, ובלבד שלא יצטרך לחלל את השבת עליה הוא מקפיד מאז החל לשמוע שיעורי הלכה.

הדיקן ניסה לפתור את הבעיה, אך ראה כי אין כל דרך חוקית לכך, שכן מדובר במועד ב' ואם לא יעשה זאת עתה לא יוכל להשלים זאת כלל. הוא הודיע לו בצער שאין כל דרך למרות ניסיונותיו, והוא יהיה חייב לעשות המבחן בשבת, שאם לא כן

יפסיד כל התואר שעמל עליו מזה שנים.

הסטודנט שהיה אמור להתחבט סביב אחת הדילמות הקשות שפקדוהו, לא התלבט לרגע, ובו מקום הודיע למנהל שהוא אינו נבחן בשבת, ויהי מה, שכן ההלכה היא חשובה לאין ערוך, ולמרות שיודע הוא את ההפסד הכרוך בכך, הוא נוטל זאת על עצמו.

המנהל ניסה לשכנעו שלא יפגע בעצמו לאחר עמל כה מפרך שעמד בו בהצלחה ממש עד הרגע האחרון, אך כל פניותיו נפלו על אוזניים ערלות. השבת אותה החל לשמור מאז לימודו בשיעור ההלכה, הייתה חשובה בעיניו יותר מכל. הוא ויתר על המבחן על כל הכרוך בדבר.

המגיד-שיעור מספר, כי למרות שהיה אך טבעי לראותו במצב רוח ירוד, הוא חש לאחר מכן כי עשה מעשה גבורה, ואמר שחש שמחה שהגיע לידי ניסיון כשביקשוהו שלא ישמור את השבת, וכיהודי היודע כי ההלכות מחייבות אותו בהתנהגות אחרת בשבת - הוא ויתר ובלבד שלא לפגוע בהלכה.

לא עברו אלא שבועיים ימים, והוא נקרא באופן אישי לחדרו של דיקן האוניברסיטה האחראי על כל הקמפוס הגדול המשתרע על פני דונמים רבים ומחלקות שונות. הדיקן סיפר לו שלאחר שהגיע אליו המקרה וראה כי קיבל החלטתו על פי צו מצפונו הטהור ללא כל שיקולים צדדיים, והסכים לוותר ויתור ענק - הוא חורג לראשונה בחייו מהרגלו ומאפשר לו להיבחן עתה בחדרו. הוא הוציא את המבחן ונתן לו לכתוב אצלו בחדרו לפי הזמן שיידרש עד להשלמתו.

וכך אכן אירע, והוא הצליח במבחן. הדבר גרם לסערה רבה ברחבי העיר כולה, ובמיוחד בקרב הסטודנטים היהודים. כשדיברו עמו חבריו על כך, הפטיר באומרו: כנראה יותר ממה שאני החלטתי לשמור את השבת, החליטה היא לשמור עלי... זה הביא בקרבו מהפכה של ממש, שבעקבותיה התקרב יותר לבוראו, עד שנעשה יהודי שומר תורה ומצוות המקפיד על קלה כבחמורה.

(הרב ר' וילמן, מוסף חג הסוכות של 'תד נאמן' - 'וקרבתנו', סוכות תשע"ז)

חוויה רוחנית יומית מדי יום אצלך במייל

'ניוזלטר' מלא וגדוש בתוכן תורני - הלכתי, אקטואלי ומרתק.
עם סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד...
בהגשה מקצועית עם טעם של עוד... להצטרפות שלח מייל ל-

dirshu@dirshu.co.il

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

תשבו כעין תדורו: מה, מתי, איך וכמה, אסור לאכול מחוץ לסוכה?

והאם יש ענין שלא לאכול גם אכילת עראי מחוץ לסוכה?

- חובה לאוכלם בסוכה, אך אין לברך עליהם 'לישב בסוכה' אלא כשנאכלים בדרך של 'קביעות', כלומר, כארוחה בפני עצמה, או בהתקבצות של מספר אנשים לארוחה, וכן כשהעוגה נאכלת כ'סעודה' שלאחר הקידוש בשבת בבוקר, או שהאוכל משתהה בסוכה לאחר אכילתה. ואף בשר, דגים, ביצים, מוצרי חלב, וכדומה, כשהם נאכלים ב'דרך קביעות' - ראוי להחמיר ולאוכלם בסוכה, אך אין לברך עליהם 'לישב בסוכה'.

ואדם הנמצא באמצע סעודת פת - יתכן שאסור לו לאכול מחוץ לסוכה כל מאכל שאין צורך לברך לפניו במהלך הסעודה - כגון דגים, מרק, בשר ותוספות שונות - מכיון שהם נחשבים כחלק מהסעודה.

[שו"ע או"ח תרלט, ב, משנ"ב יב, יג, טו רטז, שעה"צ כט, וביה"ל ד"ה אם; ביאורים ומוספים דרשו, 16, 18 ו'20]

מותר לאכול אכילת עראי מחוץ לסוכה, כיון שגם בכל ימות השנה מצוי הדבר שאוכלים אכילת עראי מחוץ לבית, ואם כן, אין אכילה זו סותרת למצות "תשבו - כעין תדורו". אכילת עראי פירושה - לחם בכמות הפחותה מ'כביצה' (53-45 סמ"ק, לשיטות השונות), או פירות, בשר, דגים ומאכלי חלב, בכל כמות שהיא. וכן מותר לשתות מים ומשקאות קלים ללא הגבלה מחוץ לסוכה. והמקפיד לאכול ולשתות דוקא בסוכה - 'הרי זה משובח'. ויש שכתבו שהעושה כן מקיים בכך את מצות הישיבה בסוכה; יש שכתבו שאינו מקיים את מצות הישיבה בסוכה, והמעלה בהקפדה זו היא שעל ידה לא יטעה ויאכל אכילת קבע מחוץ לסוכה; ויש שציידד שיש בכך מעלה של 'חיוב מצוה' בלבד.

ברם, עוגה, או תבשיל העשוי מ'דגן, בכמות הגדולה מ'כביצה'

ושמחת בחגך

במשך שבוע שלם אין וילונות, אין טפטים, אין נברשות.
הסלון שלנו נראה בדיוק כמו הסלון של השכנים...
כולם מתנתקים מהחומר ומהגשם ומסתפקים במועט
ובארעי. ובדיוק בזה טמון הגרעין של השמחה...

הרב פנחס ברייער שליט"א, על סוד השמחה היהודית

איננו רוצים להגיע לשמחה מסוג של משכך כאבים, שתשכיח את הבעיות לזמן קצר. אנו רוצים לשמוח באמת! השאלה היא: איך עושים זאת?

ברור לכל שאין קיצורי דרך כדי להגיע לשמחה זו, אלא יש לעמול ולעמול. זוהי עבודת חיים. אולם פטור בלא כלום אי אפשר, לכן ננסה בעזרת ה' לגעת במספר נקודות מרכזיות, שבהן טמון המפתח למידת השמחה.

הנקודה הראשונה היא מידת הביטחון. האדם סמוך ובטוח שהוא בידיו של הקדוש ברוך הוא, והוא אוהבו יותר ממה שהאדם עצמו אוהב את עצמו, ללא תנאי ובכל מצב שיהיה. בשל כך ברור לו שהקדוש ברוך הוא מנהל הכל על הצד הטוב ביותר בעבורו; מי שמפנים ידיעה זו וחי על פיה, הוא שמח ושלו, כמו שנאמר

כיהודים אנו יודעים ששמחה אינה תחושה חיצונית של הרגשה טובה או מצב רוח מרומם. שמחה גם אינה תחושה נלווית לפעולה מסוימת, כמו אכילת גלידת קצפת. שמחה אינה מין כדור הרגעה המשכיח את הכאבים לשעות אחדות.

שמחה היא עובדה, מציאות בפני עצמה, היא מצב רוחני שהאדם נמצא בו בכל רגע ובכל שעה. שמחה היא דרגה רוחנית גבוהה ביותר. האר"י הקדוש זכה בזכות דרגה זו לכל מדרגותיו הנעלות, כפי עדות תלמידו הקדוש רבי חיים ויטאל זי"ע.

סומך על אבא ואמא

שאלת השאלות היא איך באמת מצליחים לשמוח? איך אדם, על אף כל קשייו, אכזבותיו והפסדיו, מסוגל לשמוח? כאמור,

הסלון של השכנים

חג סוכות במהותו הוא 'זמן שמחתנו'. בסוכות, מסביר כ"ק האדמו"ר בעל ה'נתיבות שלום' מסלונים זיע"א, עוזבים הכל את הבית ועוברים לגור בדירת ארעי. גרים תחת סכך, אין טפטים, אין וילונות, אין נברשות, אין גם הבדלי מעמדות כמו בכל השנה, בשל המראה של הסלון שלי לעומת הסלון של השכנים וכדומה. כולם כולם מתנתקים מהחומר ומהגשם, שבוע ימים מסתפקים במועט ובארעי. בהתנתקות זו מהחומר - טמון הגרעין של השמחה.

המעבר לדירת הארעי מחדד לנו השקפה יסודית נוספת: העולם הזה הוא בסך הכל פרודור לפני הטרקלין. מטבע הדברים, העולם הזה סוחף מאוד ומלא טרדות וקשיים, ואנו לא שמים לב שאנו כואבים בשל דברים שבמבט אמתי ועמוק יותר היינו מבינים שאין להם כל השפעה על התכלית הנצחית. אנו משקיעים בתהילה חולפת, בכבוד מדומה, אכפת לנו מעניינים שאין בינם ובין התכלית מאומה.

בסוכות אנו מתנתקים מהקבע וקל לנו יותר להפנים שהכל כאן בעצם ארעי, כל העולם הזה הוא הכנה לקראת העולם הבא. ממילא אנו מבינים שאין לנו להצטער על דברים חולפיים שהפסדנו, הפנמה זו מביאה בסופו של דבר שמחה.

העבודה שלנו בחג האסיף היא לאסוף תובנות אלו ולהשליך את המהות של התנתקות זו על כל מהלך החיים. עלינו להגיע למצב שגם כשנחזור לדירת הקבע, כשאנו עוסקים בענייני העולם הזה, נישאר באווירת הארעי, נישאר עם האיזון של החומר מול הצורה ושל הגשם מול הרוח.

כל האמור כאן נכתב לשם ידיעת חלק משורשי עץ השמחה. ברור לכל שאין יוצאים בדברים אלו באופן תאורטי וב'לראותם בלבד', זוהי עבודת חיים, ואשרי מי שזוכה באמת ללמוד ולדעת לשמוח בזה העולם. הלוואי שזוכה.

צידה לדרך:

* רוצים חיים מאושרים ושמחים? השליכו על ה' יהבכם! תראו כמה רוגע נוסכת האמונה בלבו של היהודי.

* ביטחון אמתי בקב"ה נלמד מהתינוק. תראו כמה הוא שמח ורגוע, סומך בעיניים עצומות על אבא ואמא, שידאגו לו ויעשו רק מה שטוב בעבורו...

* החלק הגשמי שבנו שואף תמיד לעוד, לעולם אינו מגיע אל סיפוקו. לעומתו החלק הרוחני מעניק לנו סיפוק ושלמות. השמחה שבלב תלויה בשאלה: למי משניהם ניתן שליטה ודומיננטיות אצלנו?

* אם נזכור שחינו בעולם הזה הם ארעיים והמטרה היא העולם הבא, לא נצטער כל כך בשל נזק או הפסד גשמיים.

"כי בו ישמח לבנו, כי בשם קדשו בטחנו". למה אנו שמחים? כי אנו בוטחים. קצר וקולע... מי שיתבונן בספרו של נעים זמירות ישראל, ימצא בוודאי פסוקים נוספים רבים המקשרים בין מידת השמחה למידת הביטחון.

ברור שכדי להגיע למידת הביטחון צריך לעמול הרבה, להסיר מניעות רבות הבאות מצד החומר והגוף, כאלו המסתירות את האור ואת הידיעה הברורה שהכל בידיים של הקדוש ברוך הוא. אך זהו המתכון לשמחה אמיתית.

כבר אמרו צדיקים ששמחתו של התינוק, שהיא תמידית, היא אחד מהדברים שצריך ללמוד ממנו. כשנתבונן, נראה ששורש השמחה אצל התינוק הוא היותו סמוך ובטוח בהוריו, "כגמול עלי אמו". הוא רגוע ושליו, הוא יודע שההורים ידאגו לו לכל צרכיו, בשל כך לבו מלא שמחה.

עבודתנו היא אפוא להתחזק יותר ויותר במידת הביטחון. ככל שנאמין ונבטח יותר, כך נשמח יותר.

מי יהיה הדומיננטי

נקודה נוספת: כידוע, מורכב האדם מניגודים של גוף ונשמה, כאשר הגוף מושך לגשם והנשמה לרוח. ידוע גם שאדם שנמשך אחר הרוח, אחר הנשמה, הוא-הוא המאושר והשמח. הסיבה לכך נעוצה ביסוד ההבדל שבין החלק הגשמי לחלק הרוחני שבתוכנו:

מצד החלק הגשמי אנו בעלי חיסרון. האדם נולד חסר ישע לעומת כל שאר יצורי העולם. גם בהמשך, כשגופו מתפתח, הוא רק תאב לעוד ועוד, לעולם לא יגיע לסיפוקו המלא, כמאמר הפסוק "וגם הנפש לא תמלא". אם כן, בחלק הגופני שבנו אנו מגלמים מהות של חוסר שלמות.

לעומת זאת, בחלק הנשמה יש לנו בחינה של שלמות, כי אנו חלק אלוק ממעל, חלק מהקדוש ברוך הוא שהינו שלם בכל מיני שלמויות. ברוחניות יש גם תכלית לכל פרט ופרט וכן סיפוק מכל הישג, ואפילו מזערי, שכן למרות האין סופיות שבעבודת השם, כל צעד בפני עצמו הוא חשוב ונחשב.

אלו אפוא שני החלקים המנוגדים שבתוכנו. ברור שככל שישכיל האדם להשליט חלק אחד על חברו, כך יגבר כוחו של אותו חלק. אם החלק הגופני דומיננטי ושולט אצל האדם, הווי אומר שהחסר הוא השולט בו, והיות שהוא רק רוצה יותר ויותר, בוודאי אינו יכול להיות מאושר ושמח. וכי מי הוא זה אשר ישמח כשאין לו כל מה שהוא רוצה ומשתוקק?!

אולם מי שהשליט את הרוח על הצורה והנשמה היא השולטת והיא בעלת הבית, אזי מחובר הוא לחלק השלם שבו, לחלק שאינו רוצה לקבל ולקבל, לכן קל לו לשמוח.

לכבוד החג - קבלו קורס דיגיטלי חינם של המחנך הרב ברייער על יצירת אווירה טובה בבית= הכניסה כאן

להתקשר לתורה

מסביב לשעון

24 שעות ביממה

מאת הרבנים הגאונים שליט"א

הרב **מאיר שפרכר** שליט"א
הדף היומי בבלי • עברית
שלוחה 2/2

הרב **אליה אורנשטיין** שליט"א
הדף היומי בבלי • עברית
שלוחה 2/1

חדש
הרב **אפרים סגל** שליט"א
הדף היומי בבלי • אידיש
שלוחה 2/3

הרב **אריה זילברשטיין** שליט"א
הדף היומי בהלכה • עברית
שלוחה 1

הרב **יוסף ברגר** שליט"א
ווארט עם סיפור בראי הפרשה
שלוחה 7

הרב **מרדכי שלמה פריינד** שליט"א
הדף היומי בהלכה • אידיש
שלוחה 1/3/1

הרב **אברהם פוקס** שליט"א
הפוח בכל יום - המייל היומי של דרשו
שלוחה 3

הר" **שלום יכנס ואברהם פוקס** שליט"א
לקראת שבת מלכתא
סיפורים ופנינים מפרשת השבוע
שלוחה 7

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

077-2222-666 או ***4992** חייגו:

המוכר חדר לגוי לימי הפסח - האם מותר להיכנס לתוכו?

יכנסו לתוכו בימי הפסח. וחדר שנמכר לגוי ואין בו חמץ הנראה לעין, וכגון שמכרוהו רק כדי להיפטר מבדיקתו - יתכן שאין צורך לנועלו, ומותר אף להיכנס לתוכו באקראי בימי הפסח. ואכן יש מגדולי ישראל שנהגו לקשור חוטים להיכר במקום שנמכר לגוי, ולא העמידו מחיצה בפניו.

[משנ"ב תלו, לב; ביאורים ומוספים דרשו, 23]

מנהג ישראל מקדמת דנא למכור חלק מחדרי הבית לגוי לפני פסח, כדי להיפטר מבדיקתם; ויש לפרש בשטר המכירה שמוכר את כל החמץ הנמצא בתוכם. וכן נהגו למכור לגוי אף חמץ ממש, כדי שלא יצטרכו לבערו, ויוכלו לשוב ולהשתמש בו לאחר הפסח. ואם החמץ שנמכר נמצא בבית ישראל, צריך להעמיד בפניו מחיצה בגובה עשרה טפחים, או לנעול את החדר באופן שלא

המשכיר חדר לגוי לימי הפסח - האם צריך לקבוע את המזוזה מחדש לאחר הפסח?

הפסח ולקבועה מחדש, כיון שברשות הגוי היה החדר פטור ממזוזה, ואם המזוזה נותרת במקומה, הריהי פסולה משום 'תעשה, ולא מן העשוי'; אולם, חדר המושכר לגוי, אינו פטור ממזוזה, ולכן המשכיר חדר לגוי במכירת חמץ אינו צריך לקבוע את המזוזה מחדש לאחר הפסח.

[ביאורים ומוספים דרשו תלו, 19; וראה שו"מ תנינא ב, עז]

בארץ ישראל, אסור למכור בית לגוי משום איסור 'לא תחנם', אבל מותר להשכיר בית לגוי. ולכן, במכירת חמץ בארץ ישראל - למרות שמדובר במכירה שהיא לטובתו של המוכר - נהגו שלא למכור חלקים מהבית, או את כולו, לגוי, כי אם להשכירים. ובחוץ לארץ, מותר למכור בית לגוי, אך יש אומרים שהמוכר חדר לגוי במכירת חמץ, צריך להסיר את המזוזה שבפתחו לאחר

חדרים שנמכרים לגוי בי"ד בניסן - האם צריך לבודקם בליל י"ד בניסן?

מהבית אינו נמכר לגוי, ומקיימים בו את מצות הבדיקה. ולהלכה - המשנה ברורה כתב שעדיף למכור באופן שתחילת המכירה תהיה לפני ליל י"ד בניסן; והחזון איש הקל בדבר. ומי שמכר את כל ביתו לגוי בי"ג בניסן, יקיים את מצות הבדיקה באחד החדרים שמכר לגוי, (ראה במקורות).

[משנ"ב תלו, לב; ביאורים ומוספים דרשו, 21 ו-24]

המוכר חדרים בביתו לגוי לפני הפסח, ותחילת המכירה היא בי"ד בניסן - יש אומרים שצריך לבודקם בליל י"ד בניסן, משום שהמכירה טרם חלה, והחדרים ברשות ישראל. ויש אומרים שאין צורך לבודקם, ודינם כחמץ שמוותרים לאחר הבדיקה על מנת לבערו בשריפת חמץ, והיינו, שהמכירה שתחול למחרת נחשבת כביעור החמץ; ויש שמקלים בכך רק כאשר חלק

* היוצא לדרך רחוקה מי"ד באדר ואילך - יצוה לבני ביתו לבדוק את החמץ בסמוך לפסח. ואם אין לו למי לצוות - עליו לבדוק את ביתו בלילה שלפני יציאתו. ואם שכח לבדוק בלילה שלפני יציאתו, יבדוק ביום. ולאחר הבדיקה, יסגור את ביתו באופן שלא יכניסו חמץ לתוכו עד הפסח. והיוצא לפני י"ד באדר - אם בדעתו לשוב לביתו לאחר הפסח, אינו צריך לבדוק את ביתו מחמץ לפני יציאתו, כיון שעדיין לא חלה עליו חובת הבדיקה; ובסמוך לפסח, במקום שבו ישנה, 'יבטל' את החמץ. אולם, אם בדעתו לשוב לביתו לפני הפסח, או בפסח עצמו - עליו לבדוק את ביתו בלילה שלפני יציאתו.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

איסור היציאה בשבת מחוץ ל'תחום' - מדאורייתא או מדרבנן?

וה'מקום' שבו שהה בכניסת השבת, היינו ארבע אמות, שנחשבות ל'מקומו של אדם'. ואם שהה בעיר מיושבת, או בעיר חרבה המוקפת חומה אשר חומתה עדיין קיימת - נחשבת כל העיר כארבע אמות, ואף אם היא גדולה מאוד. וכן אם שהה במקום שלא הוקף לשם דירה, אשר גודלו אינו עולה על 'בית סאתים' (כ" 1,658-1,152 מ"ר) - נחשב כל המקום כארבע אמות.

[שו"ע שצו, א-ב, ומשנ"ב ב, יא, יב ריג; ביאורים ומוספים דרשו, 1 ו 8]

חכמינו ז"ל אסרו על האדם להתרחק בשבת יותר מאלפים אמה (912-1,152 מטר, לשיטות השונות) מהמקום בו שהה ב'בין השמשות' שבכניסת השבת, ואיסור זה נקרא 'תחומין'. ויש אומרים שהתרחקות של שנים עשר 'מיל' (10.94-13.82 ק"מ), אסורה מדאורייתא, ודורשים זאת מהנאמר על מחנה ישראל, שאורכו היה שנים עשר מיל: "שְׁבוּ אִישׁ תַּחְתּוֹ אֶל יַצָּא אִישׁ מִמְּקוֹמוֹ בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי".

הלוח היומי

ט"ז בתשרי | רבי משה ב"ר מרדכי זכותא
זצ"ל, הרמ"ז, ממנטובה-איטליה, אב"ד
ויניציאה, מנטובה ועוד, בעל אגרות הרמ"ז, קול
הרמ"ז, תפתה ערוך, שרשי השמות ועוד

ט"ז בתשרי: א' דחול המועד סוכות

יארצייט:

תנ"ח: רבי משה ב"ר מרדכי זכותא זצ"ל, הרמ"ז, ממנטובה-איטליה, אב"ד ויניציאה, מנטובה ועוד, בעל אגרות הרמ"ז, קול הרמ"ז, תפתה ערוך, שרשי השמות ועוד.

תר"י: רבי שמעון ב"ר ישראל מרילוס זצ"ל, האדמו"ר הראשון מירוסלב, תלמיד החוזה מלובלין, בעל תורת שמעון (וי"א שנפטר בט"ו תשרי)

תרל"ט: רבי יצחק דב ב"ר שמחה הלוי במברגר זצ"ל, אב"ד וירצבורג, בעל מלאכת שמים, מורה לזובחים, אמירה לבית יעקב ועוד.

תרמ"ח: מורי יחיא ב"ר יהודה (שוכר) בדיחי זצ"ל, ר"י בית צאלח ואב"ד צנעה-תימן, בעל לחם תודה, חן טוב ועוד.

תרע"ד: רבי צבי הירש ב"ר שלמה שפירא זצ"ל, ממונקאטש, בעל דרכי תשובה, באר לחי רואי, תפארת בנים, שו"ת צבי תפארת ועוד.

תשל"ז: רבי נחמן ב"ר צבי כהנא זצ"ל, אדמו"ר מספינקא-ב"ב, ורב בקלויזנבורג.

תש"ע: רבי שמואל צבי אלימלך ב"ר מנשה הכהן רוזנפלד זצ"ל, מקרלין-לעלוב.

כמה אנשים נחשבים ל"רבים" לענין עוון הלבנת פני חברו ברבים

הצטרפו אלינו ללימוד היומי ב'חפץ חיים'

עצמו נחשב כרבים.

עוד מביאים בביאורים ומוספים מה שכתב הח"ח בספרו חובת השמירה (פי"ד) על חומרת עוון הלבנת פנים וז"ל: "ומכל זה יתבונן האיש הנלבב עד כמה צריך להיזהר בדבורו שמדבר אל חברו, שבל יבא להלבנת פנים שהוא לא תעשה מן התורה אף בינו לבין עצמו, ובפרט אם מדבר עמו בפני אחרים, ומצוי מאד בחבורת אנשים שעוסקים בדברי שיחה, שאומר אחד על חברו דבר דרך שחוק ופניו מתלבנים, ובדיבור קל אפשר שמאבד עולמו, והחכם עיניו בראשו לשמור אז מוצא שפתיו, וכשיעלה על לבבו להוציא איזה דבר שחוק שאפשר שחברו יתבייש, ישים רסן על שפתיו, ובכגון זה נאמר "ושמת סכין בלועך וגו'".

להלן (לשון הרע כלל ב באמ"ח ס"ק א בהגה"ה) שסתם רבים הם שלשה אנשים.

והאם מספר זה כולל גם את המלבין עצמו, או שהכוונה לשלשה מלבד המלבין עצמו? - הפמ"ג (בספרו מתן שכרן של מצוות חקירה ה"ד ומסתברא) כתב שמסתבר שדי בשלשה כולל המלבין עצמו. אכן, יש שכתבו (קובץ תורת האדם לאדם ח"ו עמ' 222) שמדברי הח"ח כאן משמע לכאורה, שצריך שלשה מלבד המלבין עצמו, וזאת ממה שכתב: 'שלא לדבר איתו קשות עד שיכלימנו וכו' ובפני אחרים וכו' שלא היה ברבים, אבל אם הלבין את פניו ברבים וכו'. ומשמע שכשמלבין את חברו בפני אחרים' [שזה לכל הפחות בפני שנים חוץ מהמלבין עצמו], עדיין אין זה נחשב ברבים, ובהכרח שרק אם יש שלושה מלבד המלבין

את מה הסכך אינו אוהב?

לא יכעוס בתוך הסוכה כלל.

(הגר"ח פלאג'י - מועד לכל חי ס"ח סעיף כה).

להאדמו"ר מהר"ש (בן הצמח צדק) היה גבאי בשם יוסף מרדכי ופעם אחת בימי הסוכות כעס על מאן דהו במטבח, וכך בעוד כעסו עדיין בוער בו נכנס לסוכה, הפטיר לעברו האדמו"ר: "יוסף מרדכי, לסוכה הקדושה צריך דרך ארץ, הסכך של הסוכה אינו אוהב ולא סובל כעס".

(סיפורי חסידים - מועדים עמ' 128)

נשתדל לנהוג בסוכה בדרך ארץ ונזהר מאוד שלא לכעוס בסוכה כלל.

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה